BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2004. május 12.)

a spanyol állami hajógyárak szerkezetátalakításához nyújtott újabb állami támogatásról

C 40/00 (ex NN 61/00) sz. állami támogatás ügye

(az értesítés a B(2004) 1620. számú dokumentummal történt)

(Csak a spanyol nyelvű szöveg hiteles)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2005/173/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

tekintettel a hajógyártáshoz nyújtott támogatások új szabályainak megállapításáról szóló, 1998. június 29-i 1540/98/EK tanácsi rendeletre [1],

tekintettel az egyes szerkezetátalakítás alatt álló hajógyáraknak nyújtott támogatásokról szóló, 1997. június 2-i 1013/97/EK tanácsi rendeletre [2],

miután megtörtént az érdekeltek felkérése észrevételeik megtételére, az idézett cikkeknek megfelelően [3] és szem előtt tartva az említett észrevételeket,

mivel:

I. ELJÁRÁS

(1) Az 1013/97/EK rendelet alapján a Bizottság 1997. augusztus 6-i határozatában [4] mintegy 1,9 milliárd euró szerkezetátalakítási támogatást engedélyezett a spanyol állami hajógyárak számára. Az említett rendelet értelmében a támogatás jóváhagyásának feltétele, hogy szanálás céljából további támogatást ne nyújtsanak.

(2) A Bizottság a sajtóból értesült arról, hogy 1999-ben és 2000-ben számos, a spanyol állami kereskedelmi célú hajógyárakat érintő ügylet valósult meg. A Bizottság 2000. január 27-én és 2000. március 29-én levélben kért ez ügyben tájékoztatást. Spanyolország egyik levélre sem válaszolt.

(3) A Bizottság 2000. július 12-i határozatával megindította a Szerződés 88. cikke (2) bekezdésében megállapított eljárást (a továbbiakban: az eljárás megindítása) azzal az ügylettel kapcsolatban, amellyel a Sociedad Estatal de Participaciones Industriales (a továbbiakban: SEPI) állami holdingtársaság, az Astilleros Españoles SA-tól egyenként megvásárolta a Juliana és a Cádiz hajógyárakat, valamint a Manises motorgyárat. 2000. augusztus 1-jén a Bizottság levélben tájékoztatta a spanyol hatóságokat a határozatról.

[1] HL L 202., 1998.7.18., 1. o.
[2] HL L 148., 1997.6.6., 1. o.
[3] HL C 328., 2000.11.18., 16. o., HL C 21., 2002.1.24., 17. o. és HL C 199., 2003.8.23., 9. o.
[4] HL C 354., 1997.11.21., 2. o.

(4) Spanyolország 2001. május 18-án és 2001. szeptember 24-én levélben észrevételezte az eljárás megindítását. Ugyancsak tájékoztatta a Bizottságot, hogy a SEPI 2000 júliusában elhatározta az összes spanyolországi állami hajógyár egy csoportba történő átcsoportosítását.

(5) 2001. november 28-án a Bizottság határozatot hozott a szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében megállapított eljárás kiterjesztéséről (a továbbiakban: az első kiterjesztés) az egyrészt a SEPI és a Bazán, másrészt az AESA és a Bazán között végbement további, az IZAR elnevezésű új csoport létrehozását célzó ügyletekre is. 2001. november 28-án a Bizottság levélben tájékoztatta Spanyolországot az eljárás kiterjesztéséről és teljes körű tájékoztatást kért mindarról, ami segítségül szolgálhat az ügyletek támogatástartalmának értékeléséhez. 2002. november 29-én a Bizottság levélben tájékoztatott arról, hogy a megfelelő értékelés elvégzéséhez szüksége van az érintett hajógyárak és az AESA éves elszámolásaira, továbbá a vállalkozásoknak a tulajdonváltás időpontjában becsült értékét tartalmazó bármely további dokumentációra.

(6) Spanyolország 2002. január 31-én levélben közölte észrevételeit az eljárás első kiterjesztését illetően. A Bizottság 2002. február 28-án levélben emlékeztette Spanyolországot arra, hogy még nem küldte meg a vállalkozások éves beszámolóit. Spanyolország 2002. július 29-én levélben további tájékoztatással szolgált, azonban nem mellékelte a kért éves beszámolókat.

(7) Mivel Spanyolország nem adta át az éves beszámolókat, a Bizottság 2002. augusztus 12-én határozatot hozott, amely szerint az EK-Szerződés 93. cikke alkalmazásáról rendelkező 659/1999/EK határozat [1] 10. cikkének (3) bekezdése szerint megkeresést küld Spanyolországnak, amelyben követeli az említett információ közlését. Spanyolországot 2002. augusztus 12-én levélben tájékoztatta. A Bizottság kiemelte, hogy ha nem kapja meg a kért adatokat, a rendelkezésére álló információ alapján hoz végleges döntést. 2002. október 16-án Spanyolország válaszolt a megkeresésre, de nem küldte el a kért éves beszámolókat.

(8) A Bizottság 2003. május 27-én határozatot hozott az EK-szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében megállapított eljárás további kiterjesztéséről (a továbbiakban: a második kiterjesztés) az éppen akkor tudomására jutott és illegálisnak tűnő – a SEPI és az AESA és hajógyáraik közötti ügyletekkel kapcsolatos – állami támogatásra is. A Bizottság 2003. május 27-én levélben tájékoztatta Spanyolországot az eljárás kiterjesztéséről, és megfelelő információt kért a gyanús támogatás értékeléséhez. 2003. július 10-én Spanyolország válaszolt a második kiterjesztésre. A Bizottság 2003. október 16-án és 2003. november 11-én levélben kért további magyarázatot. Spanyolország levélben válaszolt 2003. november 25-én, és további információt küldött 2004. április 14-i levelében.

(9) Az eljárás megindítása után a Bizottság egy 2000. december 18-án kelt levélben megkapta Dánia észrevételeit, és az első kiterjesztést követően, egy 2002. február 22-én kelt levélben megkapta az Egyesült Királyság észrevételeit. A második kiterjesztés után egy 2003. szeptember 24-én kelt levélben megérkeztek a Royal Van Lent Shipyard, egy ugyanaznap kelt levélben egy névtelenséget kérő fél és egy 2003. október 6-án kelt levélben az IZAR észrevételei. Az észrevételek Spanyolország számára a 2001. február 14-én, 2002. március 6-án és 2003. október 13-án kelt levelek útján megküldésre kerültek. Spanyolország saját észrevételeit a 2001. március 14-én, 2002. április 4-én és 2003. november 10-én kelt leveleiben küldte meg. 2003. november 14-én az IZAR fellebbezést [2] nyújtott be a Bizottság határozata ellen az Elsőfokú Bíróságon, kérve az eljárás második kiterjesztésének semmissé nyilvánítását.

II. A TÁMOGATÁS RÉSZLETES LEÍRÁSA

Kedvezményezettek

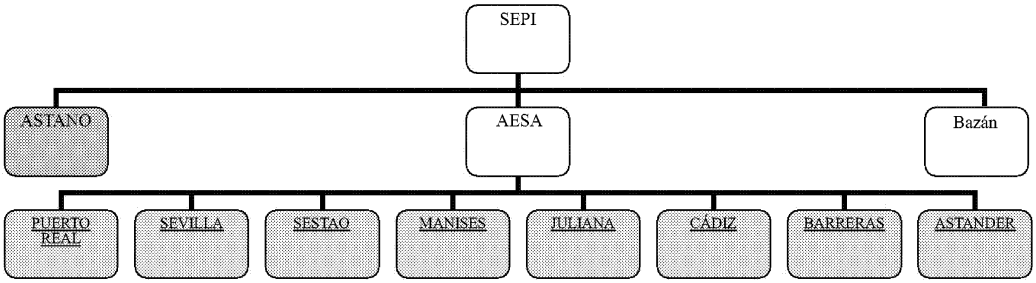
(10) Az érintett vállalkozások a következők: Astilleros Españoles SA (AESA), E.N. Bazán de Construcciones Navales Militares SA (Bazán), IZAR Construcciones Navales (IZAR), Astilleros de Cádiz SRL (Cádiz), Astilleros de Puerto Real SRL (Puerto Real), Astilleros de Sestao SRL (Sestao), Astilleros de Sevilla SRL (Sevilla), Juliana Constructora Gijonesa SA (Juliana), Fábrica de motores diésel de Manises SA (Manises) és Astilleros y Talleres del Noroeste (Astano, amely később a Fene nevet vette fel).

[1] HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

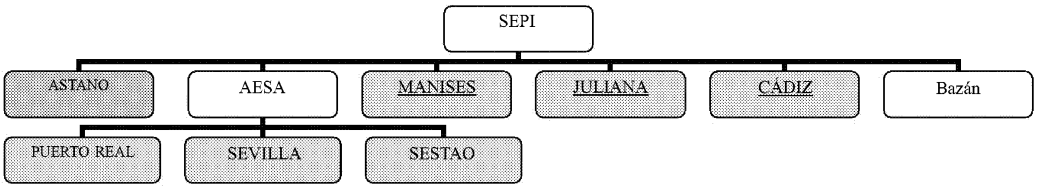
[2] HL C 21., 2004.1.24., 41. o. Tárgy T-381/03.

Az eljárás az alábbi ügyletekre terjed ki

(11) 1998 óta valamennyi spanyol állami hajógyár a SEPI állami holdingtársaság szervezetébe tartozik. 1998 előtt valamennyi kereskedelmi célú hajógyár – kivéve a már közvetlenül az AESA tulajdonában álló Astanót – független vállalkozás volt a SEPI egyik leányvállalata, az AESA holdingtársaság tulajdonában. Az AESA nem folytatott közvetlen hajóépítési tevékenységet, hanem holdingtársaságként aktívan igazgatta hajógyárait. A SEPI tulajdonában állt még az alapvetően három katonai célú hajógyárból (nem mint független vállalkozásokból) álló vállalkozás, a Bazán. Az alábbi ábra mutatja az állami hajógyártulajdon szerkezetét 1998 elején:

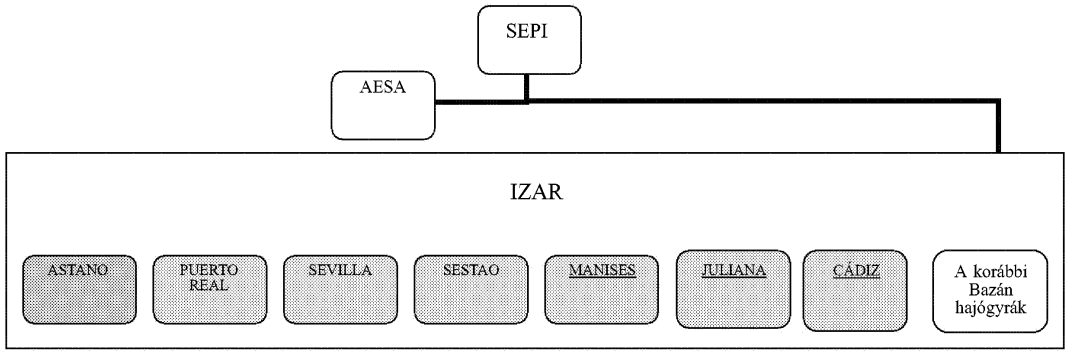

(12) Az ügyletek első lépéseként (a továbbiakban: az 1. átruházás) 1999. december 28-án, a SEPI 15 300 000 ([1]) euró áron megvásárolta az AESA-tól a Cádiz és a Juliana hajógyárakat és a Manises motorgyártó vállalkozást. A Barreras és az Astander hajógyárat magánosították, és már nem képezik a jelen vizsgálat tárgyát. Ennek eredményeként az alábbi struktúra jött létre:

(13) 2000 júliusában a SEPI elhatározta az összes állami hajógyár átcsoportosítását egyetlen csoportba. A fúzió két alapvető művelet révén ment végbe. Az első művelet során (a továbbiakban: a 2. átruházás) a SEPI tulajdonában álló katonai célú hajógyárak csoportja, a Bazán 1-1 pesetáért megvásárolta az AESA három maradék hajógyárát (Puerto Real, Sestao és Sevilla).

(14) A másik ügylettel (a továbbiakban: a 3. átruházás) a Bazán közvetlenül a SEPI-től megvásárolt három hajógyárat (Juliana, Cádiz és Astano) és a Manises motorgyárat, szintén 1-1 pesetás áron. Az összes vállalkozást megszüntették és átcsoportosították a Bazánba, amely nevét IZAR-ra változtatta. Tehát a hajógyárak jelenlegi szerkezete az alábbiak szerint alakul:

([1]) A határozatban szereplő pénzösszegek általában kerekített, peseta alapon számított és euróban megadott összegek.

Határozat a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról

(15) Az eljárás megindításakor a Bizottság kinyilvánította, gyanítja, hogy az 1. átruházás, amelynek során a SEPI a három vállalkozásért – a Julianáért, a Cádizért és a Manisesért –, mint később tudomására jutott, összesen 60 millió eurót fizetett az AESA-nak, állami támogatást képezett.

(16) Szintén kétséges volt, hogy ez a támogatás összeegyeztethető volt-e a közös piaccal, mivel összeegyeztethetetlennek látszott az állami hajógyárak szerkezetátalakításához nyújtott utolsó támogatási csomag jóváhagyásáról szóló 1997. évi bizottsági határozattal, következésképp az 1540/98/EK rendelet 5. cikke (1) bekezdése második albekezdésének első francia bekezdése szerint is összeegyeztethetetlen szerkezetátalakítási támogatásnak tekintendő. Ez az álláspont főként az alábbi érveken alapult:

(17) Először, az „eladás" nem valódi ügyletnek, inkább tőkeapportnak látszott, amely az AESA és a még hozzá tartozó hajógyárak számára (Puerto Real, Sevilla és Sestao) lehetővé tette, hogy átmenetileg folytatni tudják működésüket.

(18) Másodszor, tekintettel korábbi tevékenységükre és láthatóan gyatra teljesítményükre, valószínűtlennek tűnt, hogy bármely kereskedelmi befektető kész lenne megvásárolni ilyen helyzetben lévő hajógyárakat.

Első határozat a hivatalos vizsgálati eljárás kiterjesztéséről

(19) 2001. november 25-én a Bizottság határozott, hogy az eljárást kiterjeszti a spanyol állami hajógyáraknak egy csoportba való átcsoportosítása érdekében megvalósított 2. és 3. átruházásra is. Az eljárás kiterjesztésében a Bizottság megállapította, hogy az 1999. és a 2000. évi ügylet kapcsolatban állt egymással, mert ezek eredményeként jött létre az összes spanyol állami hajógyárat tömörítő egyetlen csoport. Éppen azért kellett az eljárást kiterjeszteni a fúzióhoz vezető összes ügyletre, hogy a kereskedelmi célú hajógyártó vállalkozásoknak a SEPI-csoport különféle ügyletein keresztül nyújtott esetleges állami támogatást teljes egészében és korrekt módon lehessen értékelni.

(20) Ebben az összefüggésben a Bizottság kiemelte, hogy az állami támogatás kizárása érdekében az állami vállalkozásokba eszközölt tőkeapportot piaci körülmények között kell végrehajtani. Ezért kétségbe vonta, hogy a hajógyáranként és a motorgyárért fizetett 1-1 pesetát piaci árnak lehet-e tekinteni, és felmerül, hogy az említett ügyletek révén nem jutott-e állami támogatásból származó gazdasági előnyhöz az IZAR.

(21) Mivel az alkalmazandó közösségi rendelkezések nem engedélyezik, hogy a kereskedelmi célú állami hajógyárak megmentése vagy szerkezetátalakítása további támogatásban részesüljön, a Bizottság kétségbe vonta, hogy ezek az ügyletek összeegyeztethetőek lettek volna a közös piaccal.

Második határozat a hivatalos vizsgálati eljárás kiterjesztéséről

(22) A további vizsgálatok során a Bizottság kiderítette, hogy 1999-ben a SEPI 194 400 000 eurót kölcsönzött az általa akkor megvásárolt három vállalkozásnak, a Cádiznak, a Julianának és a Manisesnek. Mivel úgy tűnik, hogy e kölcsönöket válsághelyzetben lévő vállalkozások kapták, a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a kölcsönök állami támogatásoknak tekinthetők.

(23) Ezenkívül, a Bizottság megállapította, hogy 2000. július 18-án az AESA 252 400 000 euró állami támogatásnak tekinthető tőkeapportban részesült a SEPI-től. Bebizonyosodott, hogy a Puerto Real, Sestao és Sevilla hajógyárak ezzel csaknem egy időben az AESA-tól hasonló összegű tőkeapportban részesültek. Az AESA tőkeapportja három saját hajógyárába mindössze két nappal előzte meg azok átruházását a Bazánnak.

(24) Végezetül úgy tűnik, a Bazán kártérítésben részesült azért a 68 200 000 euró veszteségért, amely az Astano, Cádiz, Juliana és Manises hajógyárak megvásárlása miatt érte. A Bizottság ezért felvetette, hogy a SEPI vajon nem a Bazánba való átkerülésük kapcsán juttatta-e ezt az összeget a négy vállalkozásnak.

(25) Ennek az új ismeretnek birtokában, amely közvetlenül kapcsolódik az IZAR létrejöttét előidéző átruházásokhoz, 2003. május 27-én a Bizottság az eljárás kiterjesztéséről határozott, mivel kétségbe vonta, hogy a kölcsönök és tőkeapportok összhangban állnak a közös piaccal.

(26) Végezetül megállapítható, hogy az eljárás második kiterjesztésében a Bizottság kiemelte, hogy ha beigazolódik a jelenlegi eljárást megindító határozatban megfogalmazott gyanú a kiegészítő támogatás odaítélésével kapcsolatban, a spanyol állami hajógyárak szerkezetátalakítására 1997-ben engedélyezett támogatás összeegyeztethetetlennek tekintendő és behajtandó.

III. **AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI**

Észrevételek az eljárás megindításához

(27) Az eljárás megindításakor a Bizottság megkapta Dánia észrevételeit, amelyek véleménye szerint az AESA és a SEPI közötti ügylet az AESA számára 1997-ben megítélt támogatási csomag feltételeit megszegő illegális tőkeapportnak tekintendő. Dánia tehát támogatta a bizottsági határozatot az eljárás megindításáról.

(28) Dánia továbbá állította, hogy mivel a Bazán 1998-ban azzal a feltétellel kapta meg a támogatást, hogy felhagy a kereskedelmi célra szánt hajók építésével, a különböző kereskedelmi célú hajógyárak felvásárlásával a Bazán nem teljesítette ezt a feltételt. Végezetül, Dánia hozzátette, hogy a dán hajógyárak megszenvedték az állami támogatásban részesült spanyol hajógyárak konkurenciáját.

Észrevételek az első kiterjesztéshez

(29) A Bizottság észrevételeket kapott az Egyesült Királyságtól az eljárás kiterjesztését illetően. Az Egyesült Királyság osztja a Bizottság kételyeit a spanyolországi állami hajógyárak szerkezetátalakításának a piaci elvekkel való összeegyeztethetőségét illetően. Aláhúzza, hogy kulcsfontosságú kérdés az AESA állami vállalkozás adósságainak kezelése, amelyek az ügylet időpontjában – az Egyesült Királyság állítása szerint – jelentősek voltak. Az Egyesült Királyság úgy ítéli meg, hogy a kereskedelmi és haditengerészeti célú csoportok egyetlen cégbe – az IZAR-ba – való átcsoportosítása jobb lehetőséget kínál az állami támogatásra vonatkozó rendelkezések esetleges megkerülésére.

(30) Az Egyesült Királyság szerint a brit iparban széles körben osztott vélemény, hogy a spanyol hajógyárak nem saját versenyképességüknek köszönhetően nyerik el a fontos hajóépítési és átalakítási pályázatokat, hanem az őket támogató intézkedések miatt. Állítja, hogy konkrét példáik vannak arra, hogy ezek a hajógyárak pályázatot nyertek – amelyre a brit hajógyárak is benyújtották ajánlatukat – olyan feltételekkel, amelyekre nehezen lehetne magyarázatot találni normális kereskedelmi feltételek között. Továbbá úgy véli, hogy a deficites hajógyárak állandó tulajdonoscseréjét használják mint mechanizmust egy olyan ágazat folyamatos támogatására, amely kikerüli a lényegbevágóan fontos szerkezetátalakítást.

Észrevételek a második kiterjesztéshez

(31) A Bizottság három személytől kapott észrevételeket. Az egyik, névtelenséget kérő személy együttes észrevételt tett e tárgyban és a C 38/03 állami támogatással kapcsolatos ügyben [1]. Megállapítja, hogy az IZAR a pihenés és a kikapcsolódás céljait szolgáló hajók, különösen luxusjachtok építését, javítását, karbantartását és átalakítását végzi, és kiemeli, hogy a vizsgált támogatás súlyos torzulást okozott az ilyen célra szánt hajók piacán, és hogy az IZAR cartegenai és San Fernandó-i katonai célú hajógyárait a fenti célra használja. Az óriásjachtok építésével foglalkozó Royal van Lent Shipyard Royal BV-től is együttes észrevétel érkezett e tárgyban és a C 38/03 ügy tárgyában. Ez a vállalkozás megerősíti, hogy a spanyol kormány által az utóbbi években adott támogatások rendkívül károsnak bizonyultak számos vetélytárs számára ezen a piacon.

(32) A Bizottság megkapta az IZAR észrevételeit is, amelyek elsősorban azt állítják, hogy a SEPI által rendelkezésre bocsátott eszközöket nem szabad állami forrásnak tekinteni. Az AESA által a SEPI rendelkezésére bocsátott 194 400 000 eurós kölcsönt illetően az IZAR megerősíti, hogy nem új kölcsönről volt szó, hanem csak arról, hogy a SEPI átvállalta az IZAR hajógyárainak az AESA-tól kapott kölcsönét. A SEPI által az AESA-ba apportált 252 400 000 eurós tőkével kapcsolatban az IZAR azt állítja, hogy erre 2000 szeptemberében egy olyan időpontban került sor, amikor az AESA nem rendelkezett egyetlen hajógyárral sem, következésképpen az apport nem tekinthető hajógyártó vállalkozásnak nyújtott támogatásnak. Azt illetően, hogy a SEPI megtérítette volna az IZAR 68 200 000 eurós veszteségét, az IZAR állítja, hogy – ahogy éves beszámolójából is kitűnik – erre soha nem került sor, és végezetül hozzáteszi, hogy helytelen jogalapot használtak, és bármely 1997-ben a spanyol állami hajógyáraknak odaítélt támogatás visszakövetelése értelmetlen.

IV. **SPANYOLORSZÁG ÉSZREVÉTELEI**

Az eljárás megindítása után tett észrevételek

(33) Az eljárás megindításával kapcsolatos észrevételeiben Spanyolország tisztázta, hogy a SEPI sokkal alacsonyabb összeget fizetett az AESA-nak a két hajógyárért és a motorgyárért, mint az eljárás megindításában említett összeg. A három vállalkozásért fizetett ár ténylegesen 15 300 000 euró volt (és nem az eljárás megindításában említett 60 millió), amely az alábbiak szerint oszlott meg: 8 054 000 a Cádizért; 5 235 000 a Julianáért; és 2 013 000 a Manisesért.

(34) Spanyolország továbbá a Bizottság előtt érvelt azt illetően, hogy véleménye szerint az 1. átruházás miért nem jelentett állami támogatást. Fő érve abban állt, hogy az átruházások célja a három vállalkozás felkészítése volt a magánosításra. Mivel a SEPI szakterülete a magánosítás, a három vállalkozást szükségszerűen át kellett adni a SEPI-nek. Azonban nagyon hamar kiderült, hogy nincsenek érdeklődő vásárlók. Ezért kellett a későbbiekben a vállalkozásokat a Bazánnak átadni.

[1] HL C 201., 2003.8.26., 3. o.

(35) Mivel az átruházások feltételezett célja a három vállalkozás privatizációra való felkészítése volt, Spanyolország úgy ítéli meg, hogy a vállalkozások megvásárlásakor a SEPI-nek nem kellett piaci szereplőként fellépnie, mindössze egy ésszerű árat kellett fizetnie, és az adott körülmények között a könyv szerinti érték tűnt az optimális megoldásnak.

Észrevételek az első kiterjesztés után

(36) Az eljárás első kiterjesztése után Spanyolország az alábbi érveket juttatta el a Bizottsághoz azt illetően, hogy miért nem valósult meg állami támogatás a 2. és 3. átruházásokkal, vagyis, hogy miért volt megfelelő a vállalkozásonkénti 1 pesetás ár.

(37) Spanyolország szerint a SEPI az összes érintett vállalkozás 100 %-os részvényese volt, és mint ilyen, piaci szereplőként viselkedett, amikor elhatározta, hogy a teljes hajóépítés egy csoportba tömörítésével szinergiára tesz szert. A nagy megrendelésállomány és a szektorban várható növekedés miatt a katonai célú termelési kapacitást is növelni kellett.

(38) Spanyolország ugyancsak kiemelte, hogy semmilyen kapcsolat nem létezett az ügyletek első csoportja – amelyben az AESA és a SEPI vett részt – és a második csoport – amelynek nyomán létrejött az IZAR – között. Az első csoportba tartozó ügyletek a három vállalkozás magánosítását célozták, míg a második csoport ügyletei egy nagy spanyol hajóépítési csoport létrehozása érdekében mentek végbe.

(39) Spanyolország állítása szerint az a tény, hogy ugyanezen vállalkozások (Cádiz, Juliana és Manises) ára rövid időn belül 15 300 000 euróról 3 pesetára változott, csak azt mutatja, hogy a két ügylet céljai különbözőek voltak.

(40) Az, hogy a hajógyárak – összes aktíváikkal és kötelezettségeikkel együtt – a Bazán tulajdonába kerültek, egyik hajógyár számára sem jár semmiféle előnnyel. Spanyolország továbbá állítja, hogy az ügyleteknél nem használtak fel állami pénzeszközöket.

(41) Spanyolország továbbá úgy érvel, hogy még ha bizonyítást nyerne is, hogy a 2. átruházás bizonyos előnyöket jelentett a Bazán számára, a Bazán katonai jellege megkérdőjelezi, hogy tekintettel az EK-Szerződés 296. cikkében meghatározott kivételre, alkalmazható-e rá a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése.

(42) További állítása szerint az egy csoporton belül lefolytatott ügyletben használt árnak nem kell szükségszerűen a piaci áron alapulnia. Ráadásul Spanyolország megerősíti, hogy a kérdéses ügyleteknél a használt árak (1 peseta) tökéletesen ésszerűek voltak és tükrözték az érintett hajógyárak értékét. Egy piaci befektető sem fizetett volna többet, és ebben a helyzetben a könyv szerinti értéknek megfelelő ár használata nem lett volna helyes.

(43) Spanyolország azt az alapelvet vallja, hogy a tevékenységek átszervezése egy adott csoporton belül nem érinti sem a frissen létrehozott új vállalkozás, sem a benne integrálódott vállalkozások versenyhelyzetét. E ponttal kapcsolatban, Spanyolország hivatkozik az Európai Bíróság joggyakorlatára a 61/79 sz. Denkavit Italiana ügyben [1], a C-387/92 sz. Banco Exterior de España ügyben [2] és a C-200/97 sz. Ecotrade kontra Altiformi ügyben [3] hozott ítéleteiben.

(44) Kiegészítésként, ha a Bizottság az árat túl alacsonynak találná és ezért ezt egy, az IZAR által a Bazánnak nyújtott támogatásnak tekinti, Spanyolország hivatkozik az 1994. július 27-i bizottsági határozatra [4], amely kijelenti, hogy bár egy autógyárnak a Treuhand két vállalata közötti átruházásáért kifizetett ár valószínűleg túl alacsony volt, a Bizottság ezt nem ítéli relevánsnak, mivel csak a Treuhand belső ügyletét érintette.

(45) Spanyolország továbbá kinyilvánította, hogy ésszerű piaci ár nem létezett, és ezért a Bizottság nem tudta meghatározni a vitatott állami támogatást, amint azt a 659/1999/EK rendelet, a joggyakorlat és magának a Bizottságnak a gyakorlata is megköveteli.

(46) Spanyolország továbbá tájékoztatással szolgált az érintett hajógyárak könyv szerinti értékét és az egyes gyárakra számított gazdasági kockázatokat illetően. Három különböző kockázattípust vettek figyelembe: az érvényes szerződések kockázatai, a kapacitás kihasználatlanságának gazdasági kockázata és más gazdasági kockázatok (kereskedelmi, munkaügyi és pénzügyi kockázatok). Spanyolország állította, hogy a könyv szerinti értéket referenciának véve és ebből a számított kockázatokat levonva, a vállalkozásonkénti 1 peseta ár a tényleges értéket képviseli, következésképp semmilyen előnyt nem jelent a vásárló Bazán/IZAR számára (lásd az 1. táblázatot).

[1] Rec. 1980, 1205. o.
[2] Rec. 1994, I-877. o.
[3] Rec. 1998, I-7907. o.
[4] HL L 385., 1994.12.31., 1. o.

1. táblázat:

Könyv szerinti értékek és az egyes ügyletekhez kapcsolódó kockázatok 2000 júliusában

(millió euróban)

Vállalkozás	Könyv szerinti érték	Számított kockázat	Nettó számított érték
Az AESA által a Bazánnak eladott vállalkozások			
Puerto Real	68,8	[…] (*)	[…]
Sestao	91,1	[…]	[…]
Sevilla	37,8	[…]	[…]
A SEPI által a Bazánnak eladott vállalkozások			
Cadiz	– 20,9	[…]	[…]
Juliana	– 31,6	[…]	[…]
Manises	– 14,7	[…]	[…]
Astano	1,0	[…]	[…]

(*) Bizalmas információk.

(47) A dán észrevételek kapcsán Spanyolország úgy ítélte meg, hogy a Bazánnak nyújtott támogatásra vonatkozó észrevételek nem érintik ezt az eljárást, és ezért nem is tartoznak az ügyhöz. Spanyolország továbbá tagadta azon állításokat, melyek szerint az AESA és a SEPI közötti ügyletek támogatásnak tekinthetők, mivel nem jártak semmilyen jogosulatlan pénzáramlással. Végezetül Spanyolország kijelenti, hogy a dán hajógyárak előtt álló problémák nem a spanyol hajógyárak konkurenciájából, hanem a tisztességtelen koreai versenyből származnak.

(48) Az Egyesült Királyságtól kapott észrevételek tekintetében Spanyolország meglepetésének ad hangot azon állítások kapcsán, hogy kereszttámogatások mennének végbe a katonai és a kereskedelmi célú termelés között, mivel állítja, hogy az Egyesült Királyság nagyon sok vegyes termelésű – kereskedelmi és katonai célú – hajógyárral rendelkezik. Ugyancsak tagadja, hogy a spanyol hajógyárak bármely, az Európai Bizottság által nem engedélyezett intézkedést saját javukra fordítottak volna.

Észrevételek a második kiterjesztés után

(49) Az eljárás második kiterjesztése után Spanyolország azokról az okokról terjesztette az alábbi érveket a Bizottság elé, amelyek – véleménye szerint – alátámasztják, hogy a Bizottság által elemzett kölcsönök és tőkeapportok nem tartalmaztak állami támogatást.

(50) Először is, Spanyolország állítja, hogy a SEPI magánbefektetőként járt el egy nagyobb haszonra áhító piacgazdaságban, és hogy a Bizottság nem bizonyította, hogy a SEPI pénzeszközei az államtól származnak vagy neki tulajdoníthatók.

(51) A SEPI által a Cádiznak, a Julianának és a Manisesnek adott kölcsönöket illetően Spanyolország kijelenti, hogy amikor 1999. december 22-én a SEPI átvette a három vállalkozást, ezek az alábbi adósságokkal rendelkeztek az AESA felé: 120 800 000 euró (Cádiz), 47 200 000 euró (Juliana) és 24 100 000 euró (Manises). A SEPI csak átvállalta az AESA hiteleit. Ezt nem lehet újabb hajógyári támogatásnak tekinteni. Továbbá, a piaci kamatlábnak megfelelő kamatlábakat alkalmaztak (MIBOR plusz 8 pont).

(52) Ami a SEPI 252 400 000 eurós tőkeapportját illeti az AESA-ba, Spanyolország kijelenti, hogy először is, a tőkeapport nem 2000. július 18-án történt, ahogy az eljárás megindításában szerepel, hanem az adott év szeptemberében. Abban az időpontban az AESA nem tevékenykedett, mivel maradék hajógyárait eladta a Bazánnak. Következésképpen az apport nem okozhatott semmilyen torzulást a verseny területén, rendeltetése pedig az AESA rendezett bezárásának biztosítása volt. Spanyolország ezt illetően hivatkozik a Bíróságnak a C-303/88 sz. Eni kontra Lanerossi ügyben hozott ítéletére [1].

(53) Az Astanónak, a Cádiznak, a Julianának és a Manisesnek juttatott gyanús tőkeapportokra vonatkozóan, Spanyolország közli, hogy az IZAR 2000. évi beszámolójában szerepel a szóban forgó négy hajógyár megvételéből származó 68 200 000 eurós veszteség. Spanyolország szerint a SEPI semmilyen támogatásban nem részesítette a hajógyárakat, mielőtt azokat átadta a Bazánnak.

(54) Spanyolország továbbá bőséges érvekkel szolgál annak lehetőségével szemben, hogy az 1997-ben engedélyezett támogatás egy része összeegyeztethetetlenné válna abban az esetben, ha a Bizottság kijelentené, hogy a spanyol állami hajógyárak további illegális támogatásban részesültek.

[1] Rec. 1991, I-1433. o.

(55) A harmadik személyek által tett észrevételekre válaszolva, Spanyolország teljes mértékben egyetért az IZAR valamennyi kijelentésével. A luxusjachtok két másik fél által említett gyártását illetően Spanyolország állítja, először hogy ezek a hajók nem tartoznak az 1540/98/EK rendelet hatálya alá, és ezért az észrevételeket nem szabad figyelembe venni. Továbbá, az IZAR ezeknek a luxusjachtoknak építéséhez semmilyen állami támogatást nem vesz igénybe, és ezen a piacon az IZAR minimális világpiaci részesedéssel rendelkezik (kevesebb mint […] %). Azt is tagadja, hogy a San Fernando és a Cartagena hajógyárak esetében a feltételezett befektetések egy része valóban megtörtént volna.

V. ÉRTÉKELÉS

Jogalap

(56) Az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének értelmében a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. A Bíróság ismételt joggyakorlatának megfelelően teljesül a kereskedelem érintettségének kritériuma, ha a kedvezményezett vállalkozás olyan gazdasági tevékenységet folytat, amelynek területén tagállamok között kereskedelem folyik.

(57) Az EK-Szerződés 87. cikkének (3) bekezdése e) pontjának értelmében a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthetők a támogatás olyan egyéb fajtái, amelyeket a Tanács a Bizottság javaslata alapján minősített többséggel hozott határozatával határoz meg. Ezen az alapon fogadta el a Tanács 1998. június 29-én az 1540/98/EK rendeletet, amely 1999. január 1-jétől 2003. december 31-ig volt érvényben, és az illegális állami támogatások értékelésére alkalmazandó rendelkezések meghatározásáról szóló tanácsi közlemény [1] értelmében valamennyi ez alatt az időszak alatt nyújtott illegális támogatásra alkalmazandó.

(58) A hajóépítés olyan gazdasági tevékenység, amely a tagországok közötti kereskedelmet feltételezi. Következésképpen, a hajóépítésnek nyújtott támogatás az EK-Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének alkalmazási területéhez tartozik.

(59) A Bizottság megállapítja, hogy az 1540/98/EK rendeletet értelmében „hajóépítés” a nyílt tengeri önmeghajtó kereskedelmi hajók építése. A Bizottság továbbá megállapítja, hogy az említett rendelet 2. cikke kijelenti, hogy a hajóépítéshez, a hajók javításához és átalakításához nyújtott támogatás csak akkor lehet összeegyeztethető a közös piaccal, ha megfelel a rendelet rendelkezéseinek. Ez nemcsak a fenti tevékenységet folytató vállalkozásoknak, hanem a kapcsolódó vállalatoknak nyújtott támogatásokra is értendő.

(60) 1997 augusztusában, az 1013/97/EK rendelettel összhangban, a Bizottság kivételes jelleggel jóváhagyott a spanyol állami polgári célú hajógyárak számára egy szerkezetátalakítási támogatási csomagot a célból, hogy 1998 végére ezek újból életképesekké váljanak. A korábban jóváhagyott támogatásokkal együtt a csomag összesen 318 milliárd pesetát (1,9 milliárd eurót) tett ki.

(61) A Bizottság, jóváhagyását megadva, kiemelte a támogatási csomag egyszeri és végleges jellegét. A spanyol kormány kötelezettséget vállalt arra, hogy a hajógyárak szerkezetátalakítás, mentés, veszteségkompenzáció vagy privatizáció céljaira semmilyen egyéb támogatásban nem részesülnek. Ez megfogalmazódott a támogatást jóváhagyó bizottsági határozatban és megerősítést nyert az 1540/98/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdése második albekezdésének első francia bekezdésében, amely meghatározza, hogy nem szabad semmilyen mentési vagy szerkezetátalakítási támogatásban részesíteni egy olyan vállalkozást, amely az 1013/97/EK rendelet alapján ilyen támogatásban részesült.

(62) Következésképp, bármely támogatás, amely a Bizottság eredeti határozata által 1997 augusztusában engedélyezett támogatásnál nagyobb, összeegyeztethetetlen a közös piaccal, kivéve ha másik jogalap által jóváhagyást nyer.

(63) A Bizottság megállapítja, hogy a Sestao, Puerto Real, Sevilla, Cádiz és Juliana hajógyárak ez időben hajógyártással vagy javítással foglalkoztak, és ezért a fenti vállalkozások tevékenysége a rendelet alkalmazási területébe tartozott. A Manises és a Fene (a korábbi Astano) egymással kapcsolatban álló vállalatoknak tekinthetők. A Bizottság továbbá megállapítja, hogy az AESA és az IZAR számos hajógyár mátrixvállalataiként vagy tulajdonosaiként, az 1540/98/EK rendelet 1. cikkének alkalmazási területéhez tartoznak. Ez megfelel a Bizottság által a spanyol állami hajógyárakra vonatkozó – különösen az 1997-ben és az 1999-ben nyújtandó támogatásokat jóváhagyó [2] – korábbi határozataiban követett irányvonalnak, amelynek értelmében összeférhetetlennek nyilvánítja az AESA SEPI általi támogatását.

A támogatások értékelése a különböző átruházásokban

(64) A fentiekben jelzettek szerint, ez az eset a vállalkozásoknak különféle holdingtársaságok közötti három különböző átruházására és az átruházásokhoz kapcsolódó potenciális támogatásra vonatkozik. Az értékelés a három átruházás egyes aspektusainak értékelésével történik. Ezért az eljárás megindításában és a két kiterjesztésben megfogalmazott kérdéseket nem lehet különkülön kezelni.

[1] HL C 119., 2002.5.22., 22. o.

[2] HL L 37., 2000.2.12., 22. o.

1. *A SEPI szerepe*

(65) Az eljárás megindításában és a kiterjesztésekben a Bizottság feltételezte, hogy a SEPI az Állam nevében járt el, azaz, a különböző átruházások során általa tanúsított magatartás az államnak volt tulajdonítható. Spanyolország visszautasította e megállapítást, azt állítva, hogy a SEPI függetlenül működött, ezért magatartása nem tulajdonítható az államnak. Akárhogyan is, Spanyolország véleménye szerint a SEPI piaci befektetőként viselkedett, következésképp a SEPI által biztosított forrásokat ez esetben nem lehet állami támogatásnak tekinteni.

(66) A Bizottság megállapítja, hogy a SEPI közvetlenül a Pénzügyminisztériumnak alárendelt állami holdingtársaság, ennek következtében a 80/723/EGK bizottsági irányelv ([1]) módosításáról szóló 2000/52/EK bizottsági irányelv ([2]) alkalmazásában állami vállalkozásnak tekintendő, mivel tulajdonviszonyai vagy pénzügyi részesedései miatt a hatóságok közvetlen vagy közvetett módon meghatározó befolyást gyakorolhatnak rá.

(67) A Bíróság meghatározta, hogy a forrásokat mikor kell állami eszközöknek tekinteni, és úgy nyilatkozott, hogy még akkor is, ha a kérdéses intézkedéshez tartozó pénzösszegeket a Kincstár nem vállalja állandó jelleggel magára, az a tény, hogy ezek folyamatos állami ellenőrzés alatt, és így az illetékes országos hatóságok rendelkezésére is állnak, elegendő ahhoz, hogy ezeket állami pénzeszköznek tekintsék (a Bíróságnak a C-83/98 sz. P. France kontra Ladbroke Racing és a Bizottság ügyben hozott ítélete ([3])). Ez egyértelműen alkalmazható a SEPI által benyújtott fellebbezésekre.

(68) A Bíróság a C-482/99 sz. Stardust Marine ügyben hozott ítéletében ([4]) összefoglalta azon kritériumokat, amelyek alapján egy állami vállalat által foganatosított intézkedés az államnak felróható. A Bíróság szerint e következtetést az eset körülményeiből és az intézkedés foganatosításának összefüggéseiből származó ráutaló jelek alapján lehet levonni.

(69) A Bíróság által említett jelekre példa: az állami vállalkozás beilleszkedése a közigazgatási struktúrákba, az általa folytatott tevékenységek jellege és ezek gyakorlása a piacon a piac magánrésztvevőivel való verseny normális körülményei között, a vállalkozás jogi személye (a közjog, illetve a szokásos társasági jog hatálya alá tartozása), irányításának erőteljes hatósági felügyelete, vagy bármely egyéb jel, amely az adott esetben a közhatalmaknak egy intézkedés meghozatalában való részvételére vagy részvételük valószínűtlenségére utal, tekintetbe véve az intézkedési területet, az intézkedés tartalmát és feltételeit is.

(70) A SEPI sajátos társasági szerződéssel rendelkezik, mivel éves beszámolói nem tekinthetők meg a spanyol központi nyilvántartásban. A vállalkozás igazgatótanácsát főként államtitkárok és más, a kormánnyal közvetlen kapcsolatban álló személyek alkotják. Az általa folytatott tevékenységtípusok között megtalálható az állami vállalkozások magánosítása – amely a köz ügyeihez szorosan kapcsolódó tevékenység. Továbbá a SEPI a múltban az állam által szokásos módon járt el a hajógyárak kapcsán, például 1997-ben az engedélyezett szerkezetátalakítási támogatás egy részét, 1998-ban pedig az illegális támogatást kiutalta ([5]). Megfigyelhető, hogy a SEPI más területeken is nyújt állami támogatást, például a szénbányászat területén ([6]).

(71) A fenti (66) és (67) bevezető hivatkozásokból következően a SEPI pénzeszközei állami források. Továbbá, a (68)–(70) bevezető hivatkozásban magyarázatot nyer, hogy azért kell állami támogatásnak tekinteni a hajóépítő vállalkozásoknak juttatott forrásokat, mert a juttatás feltételei nem voltak összeegyeztethetőek a piacgazdaság elveivel.

(72) Az állam és az állami vállalkozások közötti pénzügyi ügyleteknél a piacgazdasági befektető általános elve alkalmazandó. Mivel a SEPI forrásai állami pénzeszközök, lényeges, hogy hajógyártással foglalkozó leányvállalataival (amelyek lehetnek gazdasági tevékenységet folytató vállalkozások vagy az ezeket összefogó holdingtársaságok) folytatott gazdasági ügyleteinél a SEPI minden tekintetben a piacgazdasági befektető elvének megfelelően járjon el.

(73) A piacgazdasági befektető elve részletes magyarázatot nyer a Bizottságnak a tagállamokhoz címzett közleményében a Szerződés 92. és 93. cikkének és a 80/723/EGK bizottsági irányelv 5. cikkének a gyártási szektor állami vállalkozásaira történő alkalmazásáról ([7]). A Bíróság ugyancsak kijelentette például a 40/85 sz. Belgium kontra Bizottság ügyben hozott ítéletében (Boch) ([8]), hogy a megfelelő mód annak eldöntésére, hogy az intézkedés állami támogatásnak számít-e, azon kritérium alkalmazása, hogy mennyire lett volna képes a vállalkozás az adott összegek megszerzésére a magántőkepiacokon ugyanolyan feltételekkel és főként, hogy hasonló körülmények között magánrészvényes jegyezte volna-e a kérdéses tőkét, figyelembe véve a haszon realizálásának lehetőségét és figyelmen kívül hagyva bármely társadalompolitikai, regionális, illetve szektoriális politikai elemet.

([1]) HL L 195., 1980.7.29., 35. o.
([2]) HL L 193., 2000.7.29., 75. o.
([3]) Rec. 2000, I-3271. o., (50) bekezdés.
([4]) Rec. 2002, I-4397. o., (55)–(56) bekezdés.
([5]) HL L 37., 2000.2.12., 22. o.
([6]) HL L 296., 2002.10.30., 73. o.
([7]) HL C 307., 1993.11.13., 3. o.
([8]) Rec. 1986, 2321. o.

(74) A Bizottság nem zárja ki, hogy a SEPI által biztosított források nem tartalmaznak támogatást, feltéve hogy a SEPI tartja magát a piaci befektető elvéhez. Ezért minden egyes értékelt ügylet esetében a Bizottság értékelni fogja, hogy a SEPI a piaci befektető elvének megfelelően járt-e el.

(75) Spanyolország állítja továbbá, hogy a SEPI-csoporton belüli ügyleteknek nem kell összhangban lenniük a piaci feltételekkel, és hivatkozik esetekre, amelyekre nézve a Bizottság nem követelte meg, hogy a csoporton belüli ügyletek piaci feltételek között menjenek végbe.

(76) A Bizottság úgy ítéli meg, hogy bár bizonyos, nagyon egyedi esetekben elfogadható, ha egy állami csoporton belül a vállalkozásokat nem kereskedelmi feltételek mellett adják át, ez nem elfogadható akkor, amikor állami forrásokat apportálnak olyan vállalkozásokba, amelyek más vállalkozásokkal versenyeznek a közös piacon.

2. *Az AESA és a SEPI közötti az 1. átruházáshoz kapcsolódó támogatás*

(77) 1999. december 28-án a SEPI három vállalkozást vásárolt az AESA-tól, a Julianát, a Cádizt és a Manisest. Két elem értékelése szükséges annak megállapításához, hogy ez az átruházás tartalmaz-e állami támogatást. Az egyik, hogy a SEPI által az AESA-nak fizetett vételi ár piaci ár-e, és a másik, hogy a SEPI által a megvásárolt vállalkozásoknak nyújtott kölcsönök tiszteletben tartották-e a piaci befektető elvét.

a) Vételi ár

(78) Először, megállapítható, hogy Spanyolország tájékoztatta a Bizottságot, hogy a három vállalkozásért kifizetett ár 15 302 000, és nem 60 millió euró volt, amint az az eljárás megindításában szerepelt. Spanyolország korábban megerősítette, hogy a SEPI által a három vállalkozásért kifizetett 15 302 000 euró az ügylet pillanatában megfelelt a könyv szerinti értéknek, azonban a vizsgálat utolsó szakaszában úgy tájékoztatott, hogy ez volt a könyv szerinti érték egy korábbi, pontosan meg nem határozott, de mindenképpen 1999. évi időpontban.

(79) Spanyolország állítja továbbá, hogy a SEPI-nek nem kellett piaci árat fizetnie, mert a három hajógyárat magánosítás céljából vásárolta. Egy intézkedés állami támogatásként való minősítése azonban nem az intézkedés céljától, hanem annak hatásától függ. Az a tény, hogy a hajógyárakat egy feltételezett cél (magánosítás) érdekében vásárolták meg, nem zárja ki az ügylet állami támogatás jellegét. Továbbá, tekintettel arra, hogy a SEPI állami holdingtársaság, ismételten meg kell erősíteni, hogy a SEPI és a közös piacon versenyző vállalkozások közötti pénzügyi ügyleteket mindenkor a piaci elvek alapján kell lefolytatni. Következésképp, ha a SEPI egy vállalkozásért a piaci árnál magasabb összeget fizetett, állami támogatásban részesítette az eladót, ebben az esetben az AESA-t.

(80) A Bizottság megállapítja, hogy a SEPI nem tudta privatizálni a három vállalkozást. Ehelyett 2000 júliusában, hét hónappal a vételi ügylet után, eladásra kerültek a SEPI leányvállalatának, a Bazánnak, gyáranként 1 pesetáért.

(81) Az érintett vállalkozások éves beszámolói azt mutatják, hogy 1999 végén, három nappal az eladás után, mind a három vállalkozás könyv szerinti értéke deficites volt, összesen −40 646 000 euró hiánnyal, amely az alábbiakból tevődött össze: Cádiz −13 745 000 euró; Juliana −18 679 000 euró; Manises −8 222 000 euró).

(82) Továbbá, a fenti magyarázat szerint, Spanyolország felmérte a három vállalkozás piaci értékét 2000 júliusában, amikor sor került apportálásukra a Bazánba. Spanyolország állítja, hogy a piaci értéket akkor a könyv szerinti érték mínusz a vállalatok mérlegében nem szereplő számított kockázatok tették ki. Kockázatot jelentettek például, az építés alatt álló hajók veszteségei és a szokásosnál kevesebb tevékenységből eredő költségek. Bár ezek a tényezők módosulhatnak az idővel, ésszerű elismerni, hogy hét hónap alatt érezhetően nem változhattak. Spanyolország számítása szerint 2000 júliusában a szóban forgó három vállalkozás kockázatai összesen 25 300 000 eurót tettek ki.

(83) Ezért a Bizottság megállapítja, hogy 1999. december 28-án a SEPI 15 302 000 eurót fizetett három vállalkozásért, amelyek könyv szerint értéke három nappal később negatív, mínusz 40 646 000 euró volt, plusz a hét hónappal később számított 25 300 000 euró kockázat. Tehát le lehet vonni a következtetést, hogy a SEPI a piaci árnál többet fizetett a vállalkozásokért. A piaci árat meghaladó bármely összeg az eladónak, az AESA-nak nyújtott állami támogatás.

(84) A 2002. júliusi információkérésében, a Bizottság megkérte mindazon dokumentumok másolatát, amelyek segítenének a vállalkozásoknak a tulajdon átruházásakor volt értékét felmérni. Spanyolország nem bocsátotta rendelkezésre az erre az átruházásra vonatkozó információt, ezért a Bizottság csak a rendelkezésre álló adatok alapján tudja az értéket kiszámítani.

(85) A piaci érték ebben az esetben a könyv szerinti érték mínusz a pénzügyi kockázatok. Információhiány miatt a Bizottság nem tudja a pénzügyi kockázatok pontos értékét kiszámítani. A kockázatok túlbecslésének elkerülése érdekében körültekintő álláspontra helyezkedve feltételezi, hogy a pénzügyi kockázat nulla. Ezért a jelen körülmények között a piaci érték körültekintő becsléséhez a könyv szerinti értéket legjobban megközelítő becslést kell használni.

(86) Az ügylet időpontjának, azaz az 1999. december 28-ának megfelelő könyv szerinti értéket legjobban megközelítő, rendelkezésre álló érték az 1999. december 31-i könyv szerinti érték, amely negatív: mínusz 40 646 000 euró. Ezt a számot alapul véve, a három vállalkozás piaci értéke sem haladja meg ezt az értéket.

(87) A rendelkezésre álló dokumentumok alapján tehát le lehet vonni a következtetést, hogy az AESA 15 302 000 euróért eladott a SEPI-nek három vállalkozást, amelyek értéke legfeljebb mínusz 40 646 000 euró volt, ami az AESA-nak legalább 55 948 000 euró hasznot jelent.

(88) Végül, nem lehet úgy tekinteni, hogy a SEPI által a három vállalkozásért, a Cádizért, a Julianáért és a Manisesért kifizetett 15 302 000 euró összhangban állt a piaci befektető elvével. Következésképp, az AESA által realizált 55 948 000 eurós nyereség állami támogatásnak tekintendő. Az eladás után az AESA-nak még birtokában maradt három kereskedelmi célú hajóépítő gyár. Ez az állami támogatás illegális volt, mert nem jelentették a Bizottságnak, és mivel sem a szerkezetátalakításhoz nyújtandó, sem semmilyen más típusú támogatásként nem engedélyezhető, nem összeegyeztethető a közös piaccal.

(89) Az AESA és a tulajdonában álló vállalkozások 1998 és 1999-es éves beszámolói igazolják, hogy a teljes üzemeltetés folytatása a megfelelő részvényestől – tehát a SEPI-től az AESA és az AESA-tól a hajógyárak számára – érkező pénzügyi támogatástól függött. Ezen információ alapján a Bizottság arra a következtetésre jut, hogy ebben az ügyletben a SEPI által az AESA-nak nyújtott támogatás az akkor még az AESA tulajdonában álló három vállalkozásnak (Sestao, Sevilla és Puerto Real) került átadásra. A SEPI által az AESA-nak 1998-ban nyújtott illegális állami támogatásról szóló bizottsági határozatban [1], amelyet a későbbiekben a Bíróság C-36/00 Spanyolország kontra Bizottság ügyben hozott ítéletében [2] megerősített, a Bizottság már arra a következtetésre jutott, hogy az AESA-nak nyújtott állami támogatással az általa folytatott hajóépítési tevékenység jutott állami támogatáshoz.

b) A SEPI által a három hajógyárnak nyújtott kölcsönök 1999-ben

(90) Az eljárás második kiterjesztésében, a Bizottság megállapította, hogy a SEPI a három vállalkozásnak, a Julianának, a Cádiznak és a Manisesnek az 1999. év folyamán 194 400 000 euró kölcsönt nyújtott. A Bizottság gyanította, hogy a vállalatoknak nyújtott állami támogatásról van szó.

(91) A tények szempontjából a helyzet az alábbiak szerint írható le: ez a három hajógyár (Juliana, Cádiz és Manises) 192 100 000 euró adósságot halmozott fel az AESA-val szemben. Amikor a SEPI átvette a három vállalkozást, 192 100 000 eurós előleget nyújtott számukra (Cádiz: 120,8 millió; Juliana 47,2 millió; Manises 24,1 millió), amelyből ezek visszafizették az AESA-tól kapott kölcsöneiket. A kölcsönöket MIBOR plusz 8 pontos kamatláb mellett vették fel. Ugyanakkor a SEPI átvállalta az AESA 192 100 000 eurós hitelét. A különbség a 192 100 000 euró és az eljárás második kiterjesztésekor bejelentett 194 400 000 euró között (2 100 000 euró) a SEPI által a hajógyáraknak már korábban nyújtott kisebb kölcsönökből adódott.

(92) Az állami támogatás szempontjából az értékelést arra az ügyletre kell összpontosítani, amely által állami forrásokat ruháztak át az államtól a kedvezményezettekhez, azaz, a SEPI 192 100 000 eurós kölcsönére a három vállalkozásnak: a Julianának, a Cádiznak és a Manisesnek. Az e között az összeg és az eljárás második kiterjesztésében bejelentett 194 400 000 közötti különbség, 2 100 000 euró a feltételezés szerint nem állami támogatás, mert nem lehetett megállapítani, hogy mikor és hogyan biztosították ezt az összeget.

(93) Értékelni kell – ahogy a Bíróság a 40/85 (Boch) ügyben megállapította –, hogy hasonló körülmények között magánrészvényes adna-e hasonló kölcsönöket, figyelembe véve a haszon realizálásának lehetőségét és figyelmen kívül hagyva bármely társadalompolitikai, regionális, illetve szektoriális politikai elemet. Következésképp, a kérdés az, hogy egy normális piacgazdaságban egy magánbefektető – még akkor is, ha egy csoport nevében dönt – a befektetett tőke után elvárna-e egy elfogadható jövedelmezőséget. A Bíróság ugyancsak kimondta, hogy a megfelelő módszer annak megállapítására, hogy egy kölcsön állami támogatás-e, azon kritérium alkalmazása, amelynek értelmében meghatározandó, mely mértékben lenne képes a vállalkozás a magántőkepiacokon beszerezni a szükséges összegeket – ezt a módszert nevezik magánbefektetői tesztnek [3].

(94) A Juliana, a Cádiz és a Manises éves beszámolói világosan tükrözik, hogy a három vállalkozás válságban volt. Valamennyi negatív könyv szerinti értéket mutatott 1998 végén és veszteségeket regisztrált 1999-ben. A könyvvizsgáló mind az 1998., mind az 1999. évi éves beszámolókban kinyilvánította, hogy a vállalatoknak részvényeseik támogatására van szükségük ahhoz, hogy továbbra is működésképesek maradjanak. Továbbá, nem voltak arra utaló jelek, hogy a hajógyárak nehéz pénzügyi helyzete javulóban lett volna.

[1] HL L 37., 2000.2.12., 22. o.
[2] Rec. 2002, I-3243. o.
[3] C-342/96 Spanyolország kontra Bizottság ügy, Rec. 1999, I-2459. o. és különösen annak (41) és (42) bekezdése, C-256/97 DMT ügy, Rec. 1999, I-3913. o. és különösen annak (22)–(24) bekezdése, valamint Jacobs főügyész a fenti jogesetben tett következtetéseinek 334–336. pontja.

(95) Mindezért kijelenthető, hogy a magántőkepiacokon a három vállalkozás nem lett volna képes kölcsönhöz jutni. Vagyis ezek a kölcsönök nem állnák ki a magánbefektetői teszt próbáját. Ugyanazon okok miatt a SEPI nem várhatta, hogy kölcsöneit, kamataikkal együtt, számára visszafizetik. Következésképp, e forrásoknak a hajógyárak rendelkezésére bocsátása a SEPI által figyelmen kívül hagyta a magánbefektető elvét, és így a kölcsönök a három vállalkozásnak juttatott állami támogatást testesítenek meg. Ez az állami támogatás illegális volt, mert nem jelentették a Bizottságnak, és mivel sem a szerkezetátalakításhoz nyújtandó, sem semmilyen más típusú támogatásként nem engedélyezhető, nem összeegyeztethető a közös piaccal.

(96) Spanyolország szerint a 192 100 000 eurós kölcsönt az IZAR – amely abban az időben vette át a Julianát, a Cádizt és a Manisest, és a vállalkozásokat fel is oszlatta – kamatokkal együtt 2000. szeptember 12-én visszafizette a SEPI-nek. Tehát ez az illegális támogatás megtérült. Azonban a Bizottság szándékában áll ezt az információt egy másik, a C 38/03 állami támogatást érintő ügy vizsgálatában felhasználni, amelynek tárgya, hogy milyen mértékben kedveztek a SEPI tőkeapportjai az IZAR-ba a kereskedelmi célú hajógyártásnak.

3. *Az AESA és az IZAR közötti 2. átruházáshoz kapcsolódó átruházások támogatás tartalma*

(97) 2000. július 20-án az AESA eladta a Bazánnak három maradék hajógyárát: a Puerto Realt, a Sestaót és a Sevillát ([1]).

(98) Az eljárás kiterjesztéséről szóló határozatok két kérdést vetettek fel, mint amelyek értékelése szükséges az állami támogatás meglétének megállapításához. Az egyik, hogy az IZAR által az AESA-nak fizetett vételi ár piaci ár-e, és a másik, hogy a SEPI 252 425 000 eurós apportja az AESA-ba tiszteletben tartotta-e a piaci befektető elvét.

a) Tőkeapport

(99) 2000. július 18-án – két nappal azelőtt, hogy az AESA eladta hajógyárait (Sestao, Sevilla és Puerto Real) a Bazánnak – a SEPI elhatározta, hogy 252 425 000 euró tőkét apportál az AESA-ba. Ez a tőke 2000 szeptemberében került kifizetésre. Spanyolország megerősíti, hogy mivel a tőkét csak 2000 szeptemberében adták át, amikorra az AESA már eladta hajógyárait, nem torzíthatta a hajóépítés területén folyó versenyt.

(100) A 2000. évi éves beszámolója szerint az AESA 309 millió eurót apportált három hajógyárába, mielőtt azokat eladta a Bazán/IZAR-nak. A hajógyárak éves beszámolójából kiderül, hogy a tőkeapport adósságtörlés révén ment végbe. Spanyolország megerősítette, hogy az AESA „rendezte" a hajógyárak adósságait, mielőtt eladta azokat a Bazánnak, „hogy a hajógyárak értékét jobban lehessen érvényesíteni", de nem szolgált semmilyen számadattal.

(101) Az adósság rendezése után, az AESA 1-1 pesetáért eladta a vállalkozásokat a Bazánnak. Az eladási ügylet 198 millió euró könyv szerinti veszteséget okozott az AESA-nak. Egyéb, a hajóépítési tevékenységből eredő veszteségekkel együtt, az AESA összes vesztesége 2000-ben 271 millió euróra rúgott. A SEPI tőkeapportja nélkül, az AESA 2000 végére 259 millió eurós negatív saját tőkével rendelkezett volna, és a társasági törvény értelmében felszámolásra került volna.

(102) Az értékelendő kérdés, a fentiekben megállapítottak szerint, abban áll, hogy hasonló körülmények között egy magán-részvénytulajdonos apportálta volna-e a tőkét, és a befektetett tőke után elvárhatott volna-e egy elfogadható jövedelmezőségi százalékot.

(103) Először, nyilvánvaló, hogy az AESA az apportált tőkével nem tudott volna elfogadható nyereséget előállítani, hiszen a forrást a hajógyárai adósságainak rendezésével kapcsolatos költségek és a hajógyáraknak a Bazánnak való eladásából következő veszteségek fedezésére fordította. Sőt, az AESA vállalatcsoport, amely semmilyen más típusú tevékenységet nem folytat, ezért nem is képes saját haszonra szert tenni. Azt is ki lehet zárni, hogy az intézkedések végső kedvezményezettjei, a Bazán/IZAR tulajdonában álló hajógyárak – utolsó eredményeik miatt, és szerkezetátalakítási intézkedések híján – képesek elfogadható teljesítményt produkálni. Ezt igazolják az IZAR utolsó éves beszámolói is, amelyek megállapítják, hogy kereskedelmi célú hajógyárai veszteségesek voltak 2000-ben, 2001-ben és 2002-ben.

(104) Ezért következtetni lehet arra, hogy a SEPI tőkeapportja az AESA-ba nem tartotta tiszteletben a piaci befektető elvét, és állami támogatást valósít meg.

(105) Erre vonatkozóan ki kell emelni, hogy az AESA, amikor 309 millió euróért rendezte hajógyárai adósságát, ugyanekkora összeggel javította azok pénzügyi helyzetét. Megállapítható, hogy mivel az AESA adósságának rendezése nem járt semmilyen készpénzes kifizetéssel, a SEPI 2000. július 18-i döntése 252 425 000 euró apportjáról az AESA-ba, bár az összeg csak 2000 szeptemberében került kifizetésre, lehetővé tette az AESA számára az adósságok azonnali törlését és a csődbejelentés elkerülését.

([1]) Több kisebb vállalkozás is tulajdonában állt, de ezek összes alaptőkéje csak 161 millió pesetát tett ki (valamivel kevesebb, mint 1 millió eurót), szemben a három hajógyár (Puerto Real: 4 000, Sestao: 4 000; Sevilla: 1 500) 9 500 millió pesetás (57 100 000 euró) alaptőkéjével.

(106) Az állami támogatás szempontjából, a támogatás odaítélése megtörtént a SEPI 2000. július 18-i döntésével a tőkeapportról, hiszen ez a döntés előzetes feltételét képezte annak, hogy az AESA könnyíthessen a hajógyárak adósságain. A támogatás végső kedvezményezettjei a hajógyárak voltak, mivel a művelet eredményeként a hajógyárak törölhették adósságaikat az AESA-val.

(107) Az AESA adósságainak törlése 309 millió euróval könnyítette az érintett hajógyárak pénzügyi helyzetét. A Bizottság azonban csak a SEPI tőkeapportját értékeli, amely ennél az ügyletnél 252 425 000 euró. Ez a támogatás illegális volt, mivel nem jelentették a Bizottságnak, és mivel nem összeegyeztethető a közös piaccal, mert sem a szerkezetátalakításhoz nyújtandó, sem semmilyen más típusú támogatásként nem engedélyezhető.

(108) És bár levonható a következtetés, hogy nem tartották tiszteletben a piacgazdasági befektető elvét, Spanyolország is hivatkozik a rendezett bezárást biztosító tőkeapport végrehajtásának jogára, a Lanerossi ítéletben [1] megfogalmazottak szerint. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy Spanyolország érvelése az alábbi okok miatt nem fogadható el:

(109) Elsősorban, a Lanerossi ítélet nem vág össze ezzel az esettel, mivel az adósság elengedésének köszönhetően a tőkeapport által kedvezményezett három hajógyár most is működik, és a legkevésbé sem tervezték bezárásukat a támogatás odaítélésének időpontjában sem.

(110) Továbbá, ha a spanyol érvelést az AESA, és nem a három utolsó hajógyárának bezárásának szempontjából vesszük figyelembe, megállapítható, hogy az AESA bezárásának eljárása csak 2002 közepén indult meg. Továbbá, a Bíróság a Lanerossi ügyben hozott ítéletében kimondta, hogy ha egy állami befektető tőkeinjekciói előtt még hosszú távon sincsenek jövedelmező kilátások, akkor a tőkeapport támogatásnak tekintendő. Ebben az esetben erről van szó, hiszen nem várható, hogy a SEPI valaha is ellenszolgáltatást kap az után a tőke után, amelyet az AESA-n keresztül biztosított a kereskedelmi célú hajóépítő vállalkozások számára. Végezetül rá kell mutatni, hogy az AESA bezárásának költségei, Spanyolország állítása szerint, a kereskedelmi célú hajógyárak 1994–1998 közötti szerkezetátalakításához kapcsolódó szociális kiadásokból tevődnek össze. E kiadások fedezését szolgáló bármely más támogatás a szerkezetátalakításhoz nyújtott támogatás engedélyezéséről szóló 1997. évi bizottsági határozat megszegését jelentené.

b) Vételi ár

(111) A kérdést, hogy vajon a vételi ár az IZAR-nak nyújtott állami támogatás volt-e, az eljárás első, 2001. november 28-i kiterjesztése vetette fel. Azért lehetett ilyen módon állami támogatást nyújtani, mert miután az AESA eladta a hajógyárait a Bazánnak, kiürült és gyakorlatilag semmilyen tevékenységet nem folytatott. Ezért a spanyol hatóságok szemében csábítónak tűnhetett a lehetőség, hogy minél több működőtőkét apportáljanak az AESA-ból ennek hajógyáraiba, és ebből következően abba a vállalkozásba, amely át fogja venni a kereskedelmi célú hajógyárakat – tehát a Bazánba. Szintén nyilvánvalónak tűnik, hogy nagyon csekély a valószínűsége, hogy e három hajógyár piaci értéke egyenként pontosan ugyanannyi, 1 peseta lenne.

(112) Az eljárás alatt Spanyolország adatokkal szolgált, amelyek értelmében a vállalatok könyv szerinti értéke az alábbiak szerint alakult: 91 100 000 euró (Sestao); 37 800 000 euró (Sevilla) és 68 800 000 euró (Puerto Real), összesen 197 700 000 euró. Továbbá Spanyolország szerint a három hajógyár piaci értéke az alábbi lehetett: egyenként […], […] illetve […] euró, ami összesen […] eurót tenne ki.

(113) Az előbbiekben kifejtettek szerint, a hajógyárankénti 1 pesetás ár nem volt éppen piaci ár, és elméletben, amennyiben a spanyol becsült piaci érték helyes, […] nettó nyereséget hozott a Bazán/IZAR-nak.

(114) Ennek ellenére, mivel nem került megállapításra, hogy a Bazán/IZAR nyeresége közvetlenül tartalmazta volna a SEPI forrásait vagy állami forrást, a Bizottság nem úgy ítéli meg, hogy a hajógyárankénti 1 pesetás árat fel lehet használni a vásárlónak, a Bazán/IZAR-nak nyújtott állami támogatás meglétének megállapítására.

4. *A SEPI és a Bazán közötti 3. átruházáshoz kapcsolódó átruházások támogatás tartalma*

(115) A négy vállalkozást (Astano, Cádiz, Juliana és Manises) a SEPI 2000. július 20-án egyenként 1 pesetáért eladta a Bazánnak. Az eljárás első kiterjesztésében a Bizottság kétségeknek adott hangot azt illetően, hogy ez piaci ár lenne, ezért lehet, hogy a Bazán/IZAR számára nyújtott állami támogatásról volt szó. Az eljárás második kiterjesztésében a Bizottság megállapította, hogy e vállalkozások összesített könyv szerinti értéke negatív volt: mínusz 68 200 000 euró. Mivel a Bizottság nem tudta megállapítani, hogy ez az összeg szerepelt-e veszteségként a Bazán/IZAR éves beszámolójában, a Bizottságnak kétségei voltak azt illetően, hogy a SEPI apportálta-e azt az összeget a négy vállalkozásba a Bazánnak történő átadás céljából.

[1] Az ítélet 21. és 22. bekezdése kimondja, hogy elfogadható, hogy egy mátrixtársaság meghatározott időre átvállalja valamely leányvállalata veszteségeit, és így lehetővé tegye számára működésének a lehető legjobb feltételek melletti befejezését. Ilyen döntések nem csupán a közvetett anyagi haszon reményében születhetnek, hanem más megfontolásból is, így például a csoportról kialakult kép védelmére, vagy a tevékenységek átszervezésére irányuló szándékból. Azonban, amikor egy állami befektető tőkeinjekciói előtt még hosszú távon sincsenek jövedelmező kilátások, akkor a tőkeapport a Szerződés 92. cikke értelmében támogatásnak tekintendő, és a közös piaccal való összeegyeztethetősége kizárólag az említett rendelkezés kritériumai alapján értékelhető.

(116) A könyv szerinti értékek tekintetében Spanyolország tájékoztatta a Bizottságot, hogy az átruházott vállalkozások összesített könyv szerinti értéke az átruházás pillanatában negatív volt: mínusz 68 200 000 euró. Úgy tűnik azonban, hogy ez az összeg a Bazán/IZAR 2000. évi éves beszámolójában veszteségként szerepel, szemben az eljárás második kiterjesztésében állítottakkal [1].

(117) Az ár tekintetében, Spanyolország hihető információt adott, amely szerint a négy vállalkozás mindegyike negatív piaci árral rendelkezett. Ezért levonható a következtetés, hogy mivel az ár nem volt túl alacsony, nem képviselt állami támogatást a Bazán/IZAR számára.

Az 1997-ben megítélt és jóváhagyott szerkezetátalakítási támogatás behajtása

(118) Mivel igazolódtak a kételyek az állami hajógyáraknak nyújtott újabb állami támogatások tekintetében, a Bizottságnak értékelnie kell, hogy az eljárás második kiterjesztésében megállapítottaknak megfelelően, az 1997-ben megítélt szerkezetátalakítási támogatás részben összeegyeztethetetlen és visszakövetelendő.

(119) Ezzel kapcsolatban, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy tekintetbe véve Spanyolország és az IZAR észrevételeit a jelen eljárás keretében, nincsenek olyan érvek, amelyek alapján az 1997-ben engedélyezett támogatást részben összeegyeztethetetlennek lehetne ítélni. Ennek oka, hogy a támogatást engedélyező határozatnak [2] megfelelően, a Bizottság azon joga, hogy az 1997-ben engedélyezett támogatás visszafizetését kérje, az utolsó, 1999. október 13-i, ellenőrző jelentéssel [3] megszűnt. Ezért az 1997-ben jóváhagyott támogatás az ellenőrzési időszak lejártával tényleges támogatássá változott.

A tulajdonátruházás utáni támogatás visszakövetelése

(120) A hajógyárak, amelyek a fentiekben megállapított illegális támogatásban részesültek, jelenleg az IZAR tulajdonát képezik, ezért az illegális támogatást az IZAR-nak kellene visszafizetnie. A hajógyárak tulajdonának átruházása – az AESA-tól, illetve a SEPI-től az IZAR-nak – nem jelenti azt, hogy a támogatás visszafizetése az érintett hajógyárak előző tulajdonosát terheli. Ennek oka, hogy a vállalkozások nem piaci feltételek mellett, és nem nyílt és átlátható pályázatok útján jutottak az IZAR birtokába, hanem egy csoporton belül, a SEPI-ben végrehajtott vállalkozásátszervezés formájában, és szimbolikus ár használatával. A Bíróság a közelmúltban két olyan ítéletet hozott [4], amelyekben, amennyiben a vállalkozások megvételére megkülönböztetéstől mentes versenyfeltételek mellett és a piaci áron kerül sor (azaz, azon a legmagasabb áron, amelyet a magánbefektető kész lenne megadni a vállalatért az adott helyzetben és normális piaci körülmények között), különösen, ha előzőleg állami támogatásban részesültek, a támogatást piaci áron értékelte és azt beszámította a piaci árba. Csak ilyen körülmények között lehetséges, hogy a pályázatokon nyertes vállalkozásokra ne kelljen úgy tekinteni, mint amelyek a többi piaci szereplővel szemben előnyben részesültek. Következésképp nem lehet tőlük azt kérni, hogy még egyszer fizessenek a kérdéses támogatásért. A szóban forgó eset tényeinek leírásából nyilvánvaló, hogy e feltételek itt nem teljesülnek. Továbbá, a C-328/99 és C-399/00 Italia és SIM 2 Multimedia SpA kontra Bizottság összevont ügyekben [5] hozott ítéletének 38. bekezdésében, a Bíróság hangsúlyozta, hogy egy illegális támogatásokban részesülő vállalat üzletrészeinek egyik részvényese által egy harmadik személy számára történt eladása nem esik a támogatások visszafizetését előíró rendelkezés hatálya alá. Jelen esetben a SEPI állami csoport tulajdonában álló Bazán/IZAR üzletrészeket vásárolt olyan vállalkozásokban, amelyek szintén a SEPI-csoport tagjai voltak, és ezek jogi személyiségét megszüntette. A korábban (részvénytársaságként) jogi függetlenséget élvező hajógyárak jogutódjaként, az IZAR kedvezményezetté vált, és vissza kell térítenie a hajógyáraknak nyújtott támogatásokat.

296. cikk

(121) Abban az esetben, ha a hajógyárakba juttatott tőkeapport a Bazánnak nyújtott támogatásnak tekintendő, Spanyolország kijelenti, hogy e támogatásra a 296. cikkből következően került sor, és így nem tartozik az állami támogatásokra vonatkozó jogszabályok alkalmazási területéhez, mivel a hajógyárak megvételének időpontjában a Bazán katonai célú vállalkozás volt.

(122) A 296. cikk (1) bekezdésének b) pontja kimondja, hogy: „A tagállamok megtehetik az alapvető biztonsági érdekeik védelme érdekében általuk szükségesnek tartott, fegyverek, lőszerek és hadianyagok előállításával vagy kereskedelmével kapcsolatos intézkedéseket; ezek az intézkedések nem befolyásolhatják hátrányosan a közös piacon belüli versenyfeltételeket a nem kifejezetten katonai célra szánt termékek tekintetében.” A Bizottság már a KSG szerkezetátalakításához nyújtandó támogatásról szóló határozatában [6] kijelentette, hogy „Éppen ellenkezőleg, amikor a 87. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásként meghatározható valamely intézkedés érinti mind a katonai célú termelést mind a kereskedelmi vagy kettős célú termelést, akkor ez teljességében nem indokolható a 296. cikk alapján. A Bizottság nem osztja a holland és a spanyol hatóságok nézőpontját abban az értelemben, hogy katonai aspektusai miatt a 296. cikk a teljes intézkedést lefedi, még akkor is, ha nyilvánvalóan befolyásolja a nem katonai szektorokban folyó versenyt. Ez az értelmezés jól látható ellentmondásban van a cikk megfogalmazásával.”

[1] Ez az információ azonban felhasználásra kerül az IZAR ellen indított másik eljárásban, amely azt hivatott eldönteni, hogy a 2000-ben az IZAR javára megvalósított tőkeapportok egy részét használták-e polgári célokra.
[2] HL C 354., 1997.11.21., 2. o. és különösen a 7. o. utolsó előtti bekezdése.
[3] COM(1999) 480 végleges.
[4] C-390/98 H. J. Banks ügy, Rec. 2001, I-6117. o. (77) bekezdés és C-277/00 Németország kontra Bizottság ügy, még nem került közzétételre a Rec.-ben, (80) bekezdés.
[5] Rec. 2003, I-4035. o.
[6] HL L 14., 2003.1.21., 56. o.

(123) A határozat továbbá megerősíti: „Világos tehát, hogy az intézkedések ténylegesen befolyásolták a kereskedelmi célra szánt termékek értékesítésének feltételeit. Ezért az intézkedések értékelésekor a Bizottságnak, a szokásos gyakorlatnak megfelelően, olyan mértékben kell figyelembe vennie az állami támogatásokra vonatkozó jogszabályokat, amennyire az intézkedések a 296. cikkben nem említett termékek piacain torzítják a versenyt, vagy azzal fenyegetnek."

(124) A Bizottság megállapítja, hogy a jelenleg IZAR néven működő Bazán most katonai és kereskedelmi célú hajóépítő tevékenységet folytat. A Bazán által felvásárolt hajógyáraknak nyújtott támogatás közvetlenül és kizárólag a kereskedelmi célra szánt hajók előállításához kapcsolódott. Utalva a mostani esetben elért eredményeire és a KSG-ről szóló határozatra, a Bizottság megállapítja továbbá, hogy a kereskedelmi célú hajógyártásra a Szerződés 87. cikke vonatkozik, és nem kaphat a 296. cikk alapján felmentést csak azért, mert a hajógyárakat megvásárló vállalkozás, a Bazán, a vétel időpontjában kizárólag katonai célú termelést folytatott.

(125) A C 38/03 (ex NN 10/03) ügyben megindítandó eljárásról szóló határozat (44) és további bekezdéseiben számos követelményt sorol fel, amelyeknek teljesülniük kell ahhoz, hogy a EK-Szerződés 296. cikkét alkalmazni lehessen. Bár a spanyol hatóságok jól ismerik e követelményeket, semmilyen bizonyítékot nem nyújtottak be a Bizottságnak arról, hogy a fent leírt intézkedések célja a katonai felszerelések gyártásának előmozdítása volt.

(126) Komoly érvekkel alátámasztva nem lehet kétségbe vonni, hogy a kereskedelmi célú hajógyárak fennmaradásához hatalmas tőkeinjekciók váltak szükségessé. Annak puszta ténye, hogy a hajógyárakat eladták egy hadihajó-építő vállalkozásnak, nem változtat ezek típusán, és az a tény, hogy haditengerészettel kapcsolatos tevékenységet is folytató vállalkozás tulajdonában állnak, nem ad nekik katonai jelleget. Továbbá, Spanyolország elemi érdekei nem sérülnének, ha tájékoztatással szolgálna e hajógyárakról. Jelen esetben Spanyolország egyszerűen nem adott semmiféle hihető magyarázatot arra, hogy hogyan sérülnének alapvető biztonsági érdekei, és semmilyen lényegi információval nem szolgált.

VI. **KÖVETKEZTETÉS**

A Bizottság arra a következtetésre jut, hogy Spanyolország a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének rendelkezését megsértve 500 473 000 euró összegben illegális támogatást nyújtott, az alábbi módon:

1. A SEPI az AESA-tól 1999. december 28-án megvásárolja a Cádiz, Juliana és Manises három vállalkozást a piaci árnál 55 948 000 euróval magasabb áron, és ezzel végső soron az AESA maradék hajógyárainak, a Sestaónak, a Sevillának és a Puerto Realnak kedvez.

2. A SEPI 1999. december 28-án 192 100 000 euró összeget kölcsönöz három válságban lévő vállalkozásnak: a Cádiznak, a Julianának és a Manisesnek.

3. A SEPI 2000 szeptemberében 252 425 000 eurót apportál az AESA-ba, és ezzel végső soron a három vállalkozásnak, a Sestaónak, a Sevillának és a Puerto Realnak kedvez.

A támogatás nem egyeztethető össze a közös piaccal, mivel sem a szerkezetátalakításhoz nyújtandó, sem semmilyen más típusú támogatásként nem engedélyezhető.

A hajógyárak jelenlegi tulajdonosa, az IZAR, amely átvette az AESA/SEPI vállalkozásait, köteles a támogatást teljes egészében visszafizetni.

A 2. pontban említett 192 100 000 eurót kitevő kölcsönt az IZAR 2000 szeptemberében kamatokkal együtt visszafizette a SEPI-nek. Ezért ennek az illegális és összeegyeztethetetlen támogatásnak az összege tehát visszafizetettnek tekinthető,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Spanyolország 500 473 000 eurós állami támogatása a jelenleg az IZAR tulajdonában álló spanyol állami hajógyáraknak összeegyeztethetetlen a közös piaccal.

2. cikk

(1) Spanyolország minden szükséges intézkedést meghoz az 1. cikkben említett, illegálisan a kedvezményezettek rendelkezésére bocsátott támogatás behajtására, kivéve a már megtérült 192 100 000 eurót.

(2) A behajtás késedelem nélkül és a nemzeti jog eljárásainak megfelelően valósítandó meg, amennyiben ezek az eljárások lehetővé teszik a határozat azonnali és hatékony végrehajtását. A visszatérítendő támogatásra kamatot kell fizetni, attól a naptól kezdve, hogy az a kedvezményezettek rendelkezésére állt, egészen a visszatérítés napjáig. A kamat kiszámításának alapja a regionális támogatások keretében a támogatástartalom számításához használt referenciatípus.

(3) A (2) bekezdésben megjelölt kamatláb összetett kamatlábként alkalmazandó az említett bekezdésben megjelölt teljes idő alatt.

3. cikk

Spanyolország a jelen határozatról adott értesítés keltjétől számított két hónapon belül tájékoztatja a Bizottságot a határozat teljesítésére tervezett és már megvalósított intézkedésekről. Erre a célra a határozat mellékletében található űrlap használandó.

4. cikk

A határozat címzettje a Spanyol Királyság.

Kelt Brüsszelben, 2004. május 12-én.

a Bizottság részéről

Mario MONTI

a Bizottság tagja

MELLÉKLET

Tájékoztatás a bizottsági határozat alkalmazásáról 2005/173/EK

1. *A behajtandó összeg kiszámítása*

1.1. A kedvezményezett rendelkezésére bocsátott illegális állami támogatás összegeinek részletezése:

Időpont (1)	A támogatás összege (2)	Pénznem

(1) Annak időpontja, amikor a kedvezményezett rendelkezésére bocsátották a támogatás egyes részeit.
(2) A kedvezményezett rendelkezésére bocsátott támogatás (bruttó támogatástartalomban).

Észrevételek:

1.2. A behajtandó támogatás után fizetendő kamat kiszámítására használt módszer részletezése

2. *Tervezett és meghozott intézkedések a támogatás behajtására*

2.1. A támogatás azonnali és hatékony behajtása céljából tervezett, illetve meghozott intézkedések részletes leírása. Adott esetben, a tervezett vagy meghozott intézkedések jogalapjának megjelölése.

2.2. Milyen a behajtási folyamat időrendje? Mikorra fejeződik be a támogatás behajtása?

3. *Már megtörtént behajtás*

3.1. A kedvezményezettől már behajtott támogatási összegek részletezése:

Időpont (1)	A visszatérített támogatás összege	Pénznem

(1) A támogatás visszatérítésének időpontja.

3.2. A 3.1 pontban szereplő táblázatban részletezett támogatási összegek visszatérítésének tanúsítványait mellékelni kell.